31/07/2019

Η Νηστεία του Δεκαπενταυγούστου και οι Παρακλήσεις προς την Υπεραγία Θεοτόκο

/ Ορθόδοξες Προβολές

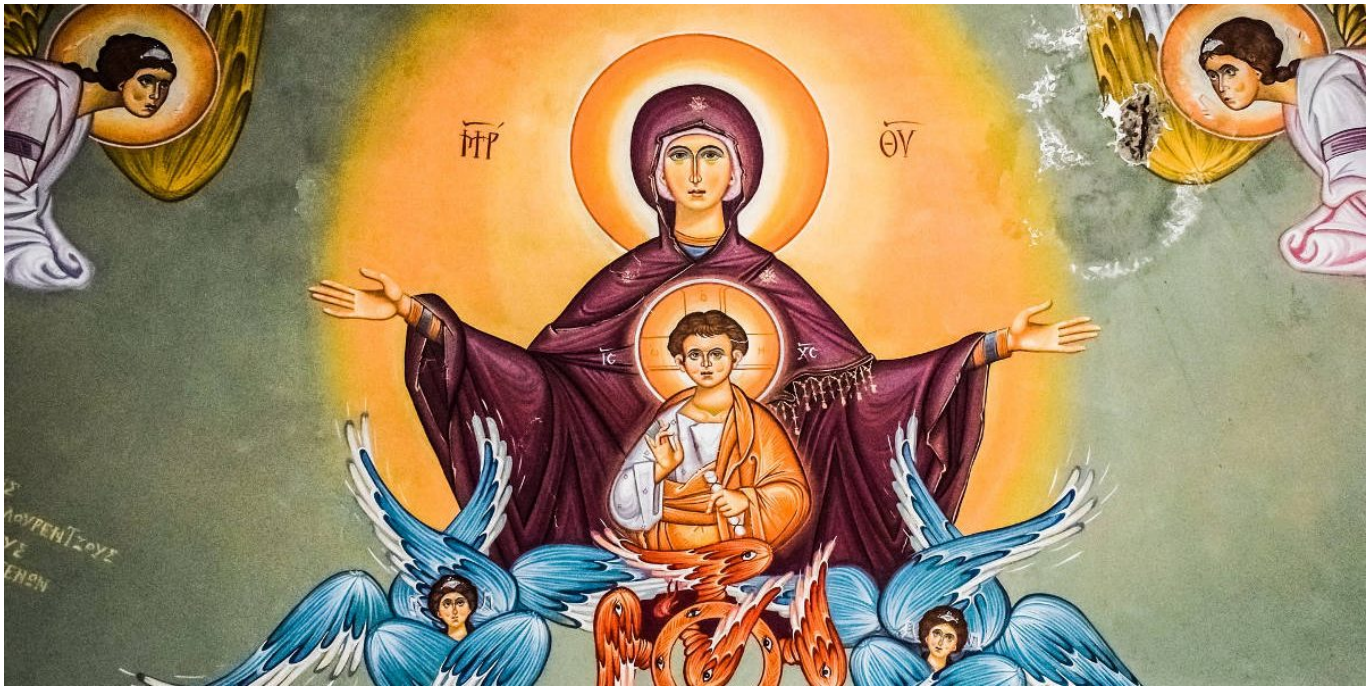

Από 1 Αυγούστου μέχρι και 14 Αυγούστου, νηστεύουμε προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Η νηστεία είναι αυστηρή. Ψάρι τρώμε μόνο στην εορτή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος μας (6 Αυγούστου). Άν η 15η Αυγούστου συμπέσει Τετάρτη ή Παρασκευή τότε γίνεται κατάλυση μόνον ιχθύος.

Η νηστεία είναι εντολή του Θεού. Η πρώτη. Η πιο παλιά από όλες. Την έδωκε στον Αδάμ μέσα στον παράδεισο.

Το νόημα της νηστείας ήταν: με το όπλο της νηστείας να συνηθίσουν οι άνθρωποι στην υπακοή στο Θεό και στην πάλη κατά του διαβολου.

Ο Χριστός, ετόνισε ακόμη περισσότερο την αξία της νηστείας. Είπε: “Το γένος τουτο ουκ εκπορεύεται ει μη εν προσευχή κι νηστεία” . Δηλ. με τη νηστεία πολεμάμε τον διάβολο και τον νικάμε.
Κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας ...

“Δεν αρκεί η αποχή από τροφές, αλλά ας νηστεύσωμε νηστεία αρεστή στο Θεό. Αληθινή νηστεία είναι η εγκράτεια της γλώσσας, η αποχή από το θυμό,

αποχωρισμός από τις επιθυμίες, από την συκοφαντία, το ψέμα, την επιορκία”. (Μ. Βασίλειος)

“Νήστευε, όχι μόνο από ψωμί, κρασί, κρέατα, και άλλες τροφές, αλλά περισσότερο από κακούς λογισμούς”. (Νείλος Αγκύρας)

“Αυτός είναι ο σωστός τρόπος να νηστεύουμε, η επίδειξη καλών έργων, η ελεύθερη από πάθη γνώμη”. (Κύριλλος Αλεξανδρείας).

Οι παρακλητικοί κανόνες της Θεοτόκου

Το χρονικό διάστημα του Δεκαπενταυγούστου είναι μια περίοδος του Εκκλησιαστικού έτους, κατά την οποία η ορθόδοξη ψυχή στρέφει τα μάτια με βαθειά κατά-νυξη προς την Υπεραγία Θεοτόκο.

Επί δεκαπέντε ημέρες, πριν από την εορτή της Κοιμήσεως, σημαίνουν οι καμπάνες την ώρα του δει-λινού και τα πλήθη των πιστών πάνε να ψάλλουν τον Μικρό και τον Μεγάλο Παρακλητικό Κανόνα.

Ανάλογη κατάνυξη έχει βέβαια και η περίοδος των Χαιρετισμών της Παναγίας. Αλλά ενώ στους Χαιρετι-σμούς κυριαρχεί ο υμνολογικός τόνος, η θριαμβική δοξολόγηση των απείρων χαρίτων της «Μητρός του Θεού γενομένης», στους Παρα-κλητικούς Κανόνες του Δεκαπενταυγούστου κυρίαρχος τόνος είναι το πένθος και η οδύνη της βαρυαλγούσης ψυχής του πιστού που ζη-τά παράκληση και παρηγοριά από την Παναγία.

Οι Παρακλητικοί Κανόνες, ο Μικρός και ο Μέγας ή απλώς η Μικρή και η Μεγάλη Παράκληση – επειδή δια των ύμνων αυτών οι πιστοί παρακαλούν την Παναγία να ακού-ση και να ικανοποιήση τα αιτήματά τους – ψάλλονται , εναλλάξ, δη-λαδή την μία μέρα ψάλλεται η Μεγάλη και την άλλη η Μικρή.

Μόνο κατά τους εσπερι-νούς των Σαββάτων και της Εορτής της Μεταμορφώσεως του Κυρίου δεν ψάλλον-ται οι Παρακλήσεις και τούτο επειδή το περιεχόμενό τους είναι πέν-θιμο και ικετευτικό και δεν συμφωνεί προς το χαρμόσυνο ύφος των εορταστικών αυτών ύμνων.

Εκτός, όμως, από την περίοδο του Δεκα-πενταυγούστου η Μικρή, ιδίως, Παράκληση ψάλλεται συχνά, «εν πά-ση περιστάσει και θλίψει ψυχής», είτε στους ιερούς Ναούς, είτε και κατ’ οίκον, από τους πιστούς, οι οποίοι επιθυμούν να ικετεύσουν δι’ αυτής την Θεοτόκο και να επικαλεσθούν την μεσιτεία της.

Η δε διάκριση των Παρακλήσεων σε Μικρή και Μεγάλη οφείλεται αποκλειστικώς και μόνον στην έκταση, το μέγεθος των τροπαρίων. Τα τροπάρια, δηλαδή, της

Μικρής Παρακλήσεως είναι μικρότερα και συντομώτερα από εκείνα της Μεγάλης.

Η Μικρή Παράκληση είναι ποίημα κάποιου υμνογράφου, ο οποίος κατ’ άλλους μεν ωνομάζονταν Θεοστήρικτος και ήταν Μο-ναχός, κατ’ άλλους δε Θεοφάνης. Όπως φαίνεται, όμως, πρόκειται περί του ιδίου προσώπου, το οποίο έγινε Μοναχός και από Θεοφά-νης μετωνομάσθηκε σε Θεοστήρικτο. Η Μεγάλη Παράκληση είναι έργο του Θεοδώρου του Β, του Δουκός, Βασιλέως της Νικαίας, του επονομαζομένου Λασκάρεως, ο οποίος έζησε περί τα μέσα του 13ου αιώνος και είναι πολύ μεταγενέστερος του Θεοστηρίκτου, του Μοναχού.

Οι δύο Παρακλήσεις, πλην του Κανόνος, περιλαμβάνουν στην Ακο-λουθία τους και Ψαλμούς, δεήσεις υπέρ των ζώντων πιστών, υπέρ των οποίων τελούνται, και Ευαγγελική περικοπή. Το περιεχόμενό τους είναι ικετευτικό, συγκινεί τους πιστούς, διδάσκει και προτρέπει αυτούς να προστρέχουν με θάρρος και εμπιστοσύνη πάντοτε προς την Κυρία Θεοτόκο, την Μεγάλη Μητέρα τους, για να βρίσκουν πα-ρηγοριά και να λαμβάνουν βοήθεια στις ανάγκες του.

Προς την Κυρία Θεοτόκον ας ψάλλουμε και μεις με πίστη και εκ βά-θους καρδίας τις ιερές Παρακλήσεις και μαζί με τους ιερούς υμνω-δούς, ας επαναλαμβάνουμε:

«Βλέψον ιλέω όμματί σου και επίσκεψαι την κάκωσιν, ην έχομεν, και δεινών συμφορών και βλάβης και κινδύ-νων και πειρασμών ημάς λύτρωσαι, αμερήτω σου ελέει», με την ακρά-δαντη βεβαιότητα ότι «δεν θα παρίδη την πενιχράν δέησίν μας, τον κλαυθμόν και τα δάκρυα και τους στεναγμούς μας, αλλά θα πληρώση τας αιτήσεις μας», για να δοξάζουμε Αυτήν μετά πόθου πάντοτε.